

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
КАФЕДРА ПОЛІТИЧНИХ НАУК І ПРАВА
ЦЕНТР СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ «POLITICUS»

**ШОСТА ВСЕУКРАЇНСЬКА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ**

**СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВА:
ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ ТА ШЛЯХИ
МОБІЛІЗАЦІЇ РЕСУРСІВ**

23 квітня 2021 р.

Видавничий дім
«Гельветика»
2021

Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради
ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
(№ 11 від 29 квітня 2021 року)

Організаційний комітет конференції:

Наумкіна С. М. – доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Гедікова Н. П. – доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Долженков О. О. – доктор політичних наук, доцент, професор кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Музиченко Г. В. – доктор політичних наук, професор кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Ростецька С. І. – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Проноза І. І. – кандидат політичних наук, старший викладач кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів : матеріали Шостої Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Одеса, 23 квітня 2021 року. Одеса : ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Центр соціально-політичних досліджень «Politicus», 2021. 68 с.

ISBN 978-966-992-541-1

УДК 321(477)(063)

Венгер О. М.,
кандидат політичних наук,
доцент кафедри менеджменту організацій
та управління проектами
Запорізького національного університету

Сергієнко Т. І.,
кандидат політичних наук, доцент,
доцент кафедри загальноправових та політичних наук
Національного університету «Запорізька політехніка»
м. Запоріжжя, Україна

ПРИНЦИПИ ВЗАЄМОДІЇ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ТА ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ З ІНСТИТУТАМИ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

Актуальність обраної теми обумовлена тим, що взаємодія органів державної влади з інститутами громадянського суспільства є необхідною умовою якісного, своєчасного виконання функцій публічної влади. Поняття «публічності влади», включає широку сферу доступу громадян до участі в питаннях управління шляхом обрання відповідних органів, відкритості функціонування таких органів, та громадського контролю за їх функціонуванням [8, с.275].

Протягом усього розвитку суспільно-політичної думки питання про владу становило особливий інтерес. Адже без аналізу відповідних форм організації влади складно було зрозуміти устрій суспільства, класифікувати форми державної влади, розкрити механізм взаємодії між людьми. Цією проблемою займались М.Кейзеров, В.Тененбаум, Ф.Бурлацький, І.Фарбер, М.Байтін, А.Тіковенко, Ю.Тихомиров та інші. Принципи та форми взаємодії органів публічної влади з громадськістю розкрито у роботах О.Бабінової. Вчені Е.Афонін, Р.Войтович та Л.Гонюкова розглядають громадську участь у творенні та здійсненні державної політики. Проте, не зважаючи на наявність значної кількості наукових публікацій по зазначеній тематиці, деякі теоретичні аспекти щодо принципів взаємодії органів державної та публічної влади з інститутами громадянського

суспільства носять дискусійний характер і потребують поглибленого дослідження.

Сучасні дослідження влади, як і будь яких інших багатоаспектних соціальних явищ, характеризуються різноманітними підходами до її розуміння, виділенням багатьма з теоретиків як сутності влади лише окремих сфер її прояву [6]. У радянській науковій думці проблеми влади активно досліджувалися з 60-х років. Владу вивчали в аспектах управління і соціалістичного самоуправління, співвідношення із державою, демократією, тобто увагу було сконцентровано на державній (політичній) владі, сферу ж буття взагалі публічної влади було істотно обмежено історичними періодами до виникнення держави або після її «відмирання».

Поняття «влада» трактується по різному філософами, економістами, юристами, соціологами, політологами, але всі вони доходять висновку що влада – це вмотивовані дії відповідних суб'єктів. У суспільстві існують різноманітні види влади – політична, суспільна, соціальна, державна, публічна, влада народу та ін. [7, с. 298]. Відносини влади завжди асиметричні і припускають домінування однієї зі сторін.

Створення ефективних партнерських відносин між громадянами і владою передбачає постійний аналіз проблем, оцінку проблем та інтересів, розвитку взаємодії, співробітництва і взаємної відповідальності; налагодження двостороннього зв'язку, спрямованого на спільний пошук шляхів вирішення найактуальніших проблем; забезпечення довіри з боку громадян до влади.

Як зазначає, І.Колосовська, «дієвим інструментом підтримки діалогу влади з громадськістю є обласні цільові програми сприяння розвитку громадянського суспільства та співпраці органів влади з громадськістю. Їх основні завдання спрямовані на створення умов для розвитку громадянського суспільства, налагодження співпраці влади та громадськості, фінансову підтримку ініціатив громадськості для спільного вирішення завдань регіональної політики. У межах програм передбачаються фінансові ресурси для проведення публічних консультації із громадськістю, вивчення громадської думки, проведення конкурсів соціальних проектів серед громадськості, створення ресурсних центрів громадських ініціатив, навчання державних

службовців та представників громадськості використанню інструментів громадської участі, проведення форумів соціальних інвестицій тощо» [3].

Механізм взаємодії виконавчої влади та інститутів громадянського суспільства включено у два базові сектори, а саме: консультування з громадськістю та діяльність громадських рад при органах виконавчої влади» [5]. Також, зазначимо, що в науковій літературі зустрічається ще низка форм взаємодії державної виконавчої влади та інститутів громадянського суспільства, зокрема йдеться про таку форму взаємодії, як інститут громадської експертизи діяльності органів виконавчої влади [2, с. 54].

Щодо взаємодії інститутів громадянського суспільства та публічної влади, то З.Кравцова, зазначає, що основоположними принципами в Україні мають стати такі як: «активності та ініціативності громадян України; партнерства та рівноправності, відкритості та публічності, взаємної відповідальності, політичної незаангажованості та неупередженості, цілісності та повсюдності». Реалізація в практичній діяльності окреслених принципів сприятиме утвердженню України як демократичної, соборної, соціальної та правової держави [4]. Також зазначимо, що важливою засадою ефективної співпраці й взаємодії між органами публічної влади та інституціями громадянського суспільства має стати прийняття названими сторонами своїх прав та обов'язків, розуміння відповідальності в управлінні суспільними та державними справами, адже і права державних службовців, і права представників громадськості базуються на єдиному конституційному праві кожного громадянина брати участь в управлінні державними справами.

Таким чином, підводячи підсумок зазначимо, що взаємодія державних структур з інститутами громадянського суспільства повинна бути орієнтована на соціальне партнерство, що в перспективі може стати фактором об'єднання зусиль держави і населення у вирішенні важливих соціальних проблем, а також фактором загальної відповідальності за стан справ в регіоні, місті, за надання громадянам соціальних послуг.

Література:

1. Бабарикіна Н.А., Сергієнко Т.І. Стан та основні тенденції розвитку громадянського суспільства в Україні. *Історія, проблеми та необхідні умови становлення громадянського суспільства в Україні: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Львів, 29–30 січня 2021 року)*. Львів: ГО «Львівська фундація суспільних наук», 2021. С. 80-84
2. Влада і суспільство: діалог через громадські ради: монографія / за заг. ред. Ю.Ж. Шайгородського. Київ: А.В. Паливода, 2011. 148 с.
3. Колосовська І. Формування ефективної моделі партнерства інститутів публічної влади та громадянського суспільства. URL: http://www.lvivacademy.com/vidavnistvo_1/edu_45/fail/21.pdf (дата звернення 18.04.21)].
4. Кравцова З.С. Окремі аспекти взаємодії органів державної влади та інститутів громадянського суспільства. URL: http://www.lsej.org.ua/2_2021/11.pdf (дата звернення 18.04.21).
5. Про схвалення Концепції сприяння органами виконавчої влади розвитку громадянського суспільства: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 21.11.2007 № 1035-р. Офіційний вісник України. 2007. № 89. Ст. 89.
6. Публічне управління та адміністрування в умовах інформаційного суспільства: вітчизняний і зарубіжний досвід: монографія / ред. С. Чернов, В. Воронкова, В. Банах, та ін.; ЗДІА. Запоріжжя: ЗДІА, 2017. 603 с.
7. Сергієнко Т.І. Становлення громадянського суспільства в контексті забезпечення соціально-політичної стабільності в умовах сьогодення. *Гуманітарна наука XXI століття: сучасні виклики в галузі права, освіти, соціальних та поведінкових наук: матеріали заочної міжнар. наук.-практ. конф. (м. Чернігів, 06 листопада. 2020 р.)* / гол. ред.: О. М. Тогочинський; Академія Державної пенітенціарної служби. Чернігів: Академія ДПТС, 2020. С. 298-301.
8. Совгіря О.В. Конституційне право України: навчальний посібник / О.В. Совгіря, Н.Г. Шукліна; МОНУ. – Київ: Юрінком Інтер, 2008. 632 с.